

Abstrakt

Tato práce se zabývá zjištěním názorů a zkušeností dětí z azylového domu k návykovým látkám a zmapováním výskytu dalších rizikových forem chování. Dalším cílem v této práci bylo prozkoumání a popsání rizikových a protektivních faktorů podílejících se na vzniku rizikového chování

Východiskem pro tuto práci je, že mnohé výzkumy upozorňují na výskyt rizikové chování mezi dětmi a mladistvými a zároveň na vzrůstající počet dětí s jedním rodičem, kteří často končí v azylových domech.

Teoretická část se věnuje popisem užíváním návykových látek a výskytem rizikového chování ve školní populaci, dále vysvětlením pojmů jako je rizikové chování a rizikové a protektivní faktory. Dále jsou jednotlivé kapitoly v teorii věnovány rodině, škole, vrstevníkům, sociálnímu vyloučení a azylovým domům. Praktická část popisuje proces samotného průzkumu. Výzkumný soubor tvořily tři děti ve věku 9 až 11 let v jednom azylovém domě, jedná se tedy o případovou studii. Výzkumný soubor byl vybrán metodou záměrného institucionálního výběru. Ve výzkumu byly použity polostrukturované rozhovory, kde následně došlo k rozboru pomocí kódování, segmentace a kategorizace dat.

Došlo k vytvoření osmi kategorií, které vyplynuly z rozhovorů s dětmi: zkušenost dětí s návykovými látky, vztah dětí k rodičům, rodinné prostředí a výchova, společně strávený čas v rodině, škola, šikana, volný čas a kamarádi.

Z výsledku výzkumu vyplynulo, že většina dětí má zkušenost s nepravdělným užíváním alkoholu, opilstvím a kouřením cigaret. Zkušenost s jinými ostatními návykovými látkami nemají. Dále výsledky poukazují na to, že u dětí v azylovém domě převažují spíše rizikové faktory nad protektivními faktory, jenž mohou mít vliv na rozvoj rizikového chování. Zjištěné výsledky v této práci naznačují na nutnost vytváření primárních a efektivních programů pro děti a rodiče. Z hlediska prevence rizikového chování u dětí a dospívajících je žádoucí zaměřovat se v prevenci na nižší věkové skupiny a vytvářet specificky cílené programy.

Dále pak tak na nutnost vytvoření dostatečné a kvalitní nabídky volnočasových aktivit v azylových domech.

KLÍČOVÁ SLOVA - rizikové chování, rizikové a protektivní faktory, rodina, škola, volný